

Participácia cudzineckých komunít na lokálnej úrovni

Kľúčovým predpokladom k tomu, aby boli akékoľvek politiky úspešné je vyhnúť sa situáciám „o nás bez nás“. Ak hovoríme o živote cudzincov a cudziniiek v slovenských mestách, je dôležité počúvať ich, radiť sa s nimi, znižovať bariéry ich zapájania sa vo verejnom živote. Cudzinci a cudzinky s trvalým pobytom síce majú aktívny aj pasívne volebné právo na komunálnej úrovni, no môžu pri jeho vykonávaní čeliť mnohým prekážkam. Nie všetci sa navyše takto chcú angažovať. Je však dôležité, aby sa vytváral prístupný priestor pre ich participáciu, pretože oni najlepšie vedia, čo ako obyvatelia v meste zažívajú, čo by potrebovali a ako môžu prispieť.

V rámci projektu KapaCITY máme možnosť zdieľať dobrú prax s partnermi zo zahraničných miest a téme cudzineckých poradných orgánov sme sa venovali na online expertnom workshope.

Zúčastnili sa ho pracovníci zapojených samospráv a cudzinci a cudzinky, ktoré v nich žijú. Pozvanie prijali hostia z nemeckého mesta Unkel – viceprimátor Jörg Harperath a Zachary Gallant – zakladajúci člen lokálneho migračného poradného orgánu.

Jörg Harperath krátko predstavil mesto Unkel a jeho obyvateľstvo, ktoré do tzv. utečeneckej krízy okolo roku 2019 nemalo výraznejšiu skúsenosť s príchodom ľudí z rôznych krajín. Ako predstaviteľ samosprávy, ktorý mal vytváranie poradného orgánu cudzincov na starosti v rámci workshopu najmä vyslal pozitívny signál, že do riešenia týchto tém by samospráva mala aktívne vstupovať.

Zachary Gallant, ktorý má sám migračnú skúsenosť a témam migrácie a medzináboženského dialógu sa dlho venuje aj profesne a akademicky, predstavil fungovanie cudzineckej rady, jej silné aj slabé stránky a bol súčasťou zaujímavej skupinovej diskusie o tom, či a ako si niečo podobné vieme predstaviť aj v slovenských mestách.

V Nemecku je legislatívny rámec, ktorý pri určitom percente migrantov na obyvateľstve danej samosprávy vznik takejto cudzineckej rady upravuje.

Princíp zastúpenia cudzineckých komunít na dianí v samospráve je sám o sebe prospešný a treba ho rozvíjať. Zo skúsenosti mesta Unkel však vzišli aj viaceré výzvy. Najviac rezonovala otázka reprezentatívnosti – je náročné zabezpečiť, aby boli v takejto rade zastúpené všetky komunity. Pri voľbe sú často presadzované skôr záujmy určitých organizácií či spolkov, ako záujmy danej komunity alebo cudzincov ako skupiny obyvateľstva so špecifickými potrebami.

Ďalšou výzvou môže byť aj nesprávne pochopenie funkcie cudzineckej rady – tak zo strany cudzineckých komunít, ako aj samosprávy. Takéto orgány by nemali nahrádzať mesto pri plnení jeho úloh. Mali by skôr vytvárať priestor pre zapájanie cudzincov a cudziniiek a ich prepojenie s orgánmi samosprávy. Ak napríklad vznikol problém v určitej komunite, mesto by ho nemalo spoľahnúť, že ho vyrieši daný zástupca cudzineckej rady a o viac sa nestarať. Malo by skôr ísť o kooperáciu a hľadanie spoločných riešení.

Viacerými užitočnými radami zo spoločnej diskusie sa v rámci projektu riadime aj pri vytváraní cudzineckej platformy v Bratislave. Snažíme sa nájsť dobrý model

fungovania a zapájania relevantných aktérov. Na platforme od základov spolupracujeme s cudzincami žijúcimi v meste a naďalej ostávame v kontakte s ľuďmi zo zahraničia, ktorí nás môžu inšpirovať a aj poučiť, na čo pri participatívnych procesoch myslieť a dbať.

Viac o téme politickej participácie nájdete na [Politické práva cudzincov - KapaCITY](#).

Podrobný text o cudzineckej rade v meste Unkel je dostupný v rámci príručky dobrej praxe tu: https://www.nadaciamilanasimecku.sk/files/dokumenty/kapacity_zahranicne_skusenosti.pdf